

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za P. Morško

V edinosti je moč.

EDINOST izhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četr leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne št. vilke so dobivajo pri opravnosti in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravnost, via Torrente, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu via Torrente. «Nuova Tipografia»: vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti ne vredajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 1 kr.

Nova pomoč delalcu

(Konec.)

Določbe za mlade pomočnike in za delavke:

Mladi pomočniki so pomočniki do vspoljenega šestnajstega leta.

Otroci se pred vspoljenim dvanajstim letom za pravilna obrtna opravila vporabljati ne smejo. Mladi pomočniki mej vspoljenim dvanajstim in vspoljenim širinajsttim letom smejo se uporabljati za pravilna obrtna opravila, akonjih delo ni zdravju kvarljivo in ne zadržuje telesnega razvoja in ne stavlja zaprek postavnej šolskej dolžnosti. Teh mladih pomočnikov delo pa vender ne sme trajati nad osem ur na dan. Trgovinski minister, sporazumevši se z notranjim ministrom in zaslišavši trgovsko in obrtno zbornico, mora naredbinim potom oznameniti tista nevarna ali zdravju kvarljiva obrtna opravila, pri katerih se mladi pomočniki ali delavke nikakor ne smejo porabljati, ali pa le pogojno. Otočnice smejo se še le po minolih štirih tednih za njih porodom porabljati za pravilno obrtno delo.

Mladostni pomočniki se ne smejo po noči, to je v času od 8-e ure zvečer in do 5-e ure zjutraj porabljati za pravilna obrtna dela. Trgovski minister pa, sporazumevši se z notranjim ministrom, sme za določene razrede obrtne, oziraje se na podnebne razmere in druge važne okolnosti, naredbinim potom primerno prenarediti omenjene meje nočnega dela ali sploh dovoliti, da mladi pomočniki delajo po noči.

Obrta gospodarji, ki mladim pomočnikom dela dajo, naj o njih imajo zapisnik, kateri obsega ime, leta, stanovišče teh pomočnikov, ime in stanovišče njihovih staršev, oziroma

varuhov, nadalje čas vstopa in izstopa. Ta zapisnik je na zahtevo predložiti obrtnemu oblastvu.

Otroci pred spoljenjem širinajsttim letom se v fabriških obrtovanjih ne smejo porabljati za pravilna obrtna dela.

Mladi pomočniki mej vspoljenim širinajsttim in vspoljenim šestnajsttim letom smejo se porabljati le za lahka dela, katera zdajvjo teh pomočnikov niso kvarljiva in ki ne zavirajo njih telesnega razvoja.

Razun mladih pomočnikov se tudi ženske za ponočna opravila (§.95) v fabriških obrtovanjih sploh porabljati ne smejo.

Vender more trgovski minister, sporazumevši se z notranjim ministrom in zaslišavši trgovsko in obrtno zbornico, potom naredbe oznameniti tiste razrede fabriških obrtovanj, pri katerih se obrtovanje z ozirom na njega svojstvo pretrgati ne dá, ali kder je z ozirom na potrebe teh obrtnih strok neprestano delo posebno potrebno in pri katerih se iz teh razlogov mladi pomočniki mej vspoljenim širinajsttim ter vspoljenim šestnajsttim letom, tako tudi ženske sploh porabljati smejo za ponočno delo.

Skupna delavska doba teh osob pa ne sme v 24-ih urah preseči postavne delavske dobe.

Učencem se smatra, kdor pri obraču gospodarjustopi v porabo, praktično priučit se obrtu, brez razločka, ali se je dogovorila vrnitev ali ne, in se li za delo plačuje mezda ali ne.

Učence smejo imeti le taki gospodarji, kateri imajo sami ali pa njih namestniki potrebne strokovne znanosti, da morejo vspolnjevati propise glede obrtnega izobraženja učencev.

Nadaljnje določbe se nanašajo na učbeni čas, na sprejem obrtnih učen-

cev, na preskusno dobo, na dolžnosti obrtnega učenca, in na dolžnosti gospodarjev, (mojstrov), zlasti da je mojster zavezani, kadar učenec zbolí, dati mu tisto pomoč, ki po splošnih zakonih gre poslom od strani gospodarjev.

Učno razmerje more se pred končanim dogovorenim časom takoj razvezati v teh le slučajih: 1. Od strani gospodarjeve (mojstrove): a) če se nedvomno pokaže, da je učenec nesposoben priučiti se obrtu; b) če učenec zakrivi jedno izmej dejanj, oznamenjenih v §-u 82., lit. d, e, f in g glede pomočnikov; c) če ima učenec ostudno bolezen, ali mu dalje od treh mesecov brani delati; d) če učenca dalje nego jeden mesec držijo v zaporu. — 2. Od strani učenčeve, oziroma njegovih zakonitih zastopnikov: a) če učenec brez škode za svoje zdravje v učbenem razmerju ostati ne more; b) če gospodar svoja dolžnosti jako zanemarija, učenca v uenravstvena ali protipostavna dejanja zapeljavati skuša ali, budi da pravico očetovske oblasti sam zlorabi, budi da učenca v zlovilnostih od strani delavskih in hišnih sodrugov ne varuje; c) če gospodarja dalje nego jeden mesec v zaporu imajo, ali še v krajšem času, če za življenje učenca ni poskrbeno; d) če se gospodarju s kazensko sodbo obustavi obrtu; e) če se gospodar z obrtnim svojim podjetjem preseli v drugo občino; vender se razmerje mora razvezati najdalje v dveh mesecih po preselitvi.

Na širinajstdnevno odpoved more se učbeno razmerje razvezati od strani učenčeve, če učenec ali njegov postavni namestnik dokaže, da učenec spremeni svoje zvanje ali da prestopi k bistveno različnemu obrtu, ali če ga starši zavoljo izpremenjenih svo-

jih okolnosti potrebujejo za svojo oskrbo, za svoje gospodarstvo ali svoj obrt. Jedno leto po razvezanem učbenem razmerji naj tak učenec nema dela v istem obrtu ali v kakem le temu obrtu naličnem fabriškem obrtovanju brez pritrila prejšnjega gospodarja.

Ob razvezi učbenega razmerja ima gospodar učencu dati pričevalo o zvršenej učbenej dobi, o njega vedenji v tej dobi in o pridobljenem izobraženji v obrtu. Če razmerje neha s pravorednim končanjem učbenega razmerja, tedaj naj načelnštvo zadruge, ako k tej pripada gospodar, dá učno pismo, porabivši učno pričevalo, oziroma učna pričevala, po določbah paragrafa 144 obrtniške postave.

To so v glavnih potezah določbe nove postave, ki v prve vrsti jemlje pod svoje varstvo nedorastlo mladino nižih stanov in v tem obziru izpoljuje najlepše človečanske svrhe, v drugej vrsti skrbi za to, da delalci ne zgubé popolnoma verskega čuta in da v njih ne otrpné vsi čuti za lepo in vzvišeno. Da je to vse bilo potrebno, mora priznati vsak človek, ki ima srce na pravem mestu. Enake postave, ako se bodo tudi natančno izviševale, na najlepši način odstranijo nevarnosti, katere državam prete po nezadovoljnih delalskih in sploh onih stanovih, ki morajo v potu svojega obraza rediti sebe in svoje.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naj cesar se utegne zopet letos sniti z nemškim cesarjem, kakor se poroča iz Berolina. Nemški cesar pride 15. julija v hostinske toplice in ostane tam do 10. av-

Pred 17. stoletjem se o slovstvu v Bosni govoriti ne more. Vsa pismena naznana pred tem časom spadajo v politično zgodovino dežele. Vendar se nismo oziroti na ta ustna izročila in sicer ker so zelo važna zaradi jezika in pisave onega časa.

Najstarejši spomeniki bosanskega slovstva so stare ne natisnene listine bosanskih Banov in kraljev od leta 1189-1453 k. so nekoliko pa v inostranskih arhivih, po nekoliko pa v pismarnicah pri Begih. Posebne važnosti mej temi je v Dubrovniku pisana listina bana Kulina, ki Dubrovčanom dovoljuje prosto trgovino v svojej deželi.

«Rodoslovje» iz leta 1340, spisal pop Rupčič, posvečeno srbskemu kralju Dušanu, ima meje pisanimi spomeniki, po starosti drugi, veljavno prve vrste. V tem spomeniku so plemeniti ilirske rodbove grbi, ki se zdaj nahajajo v franciskanskem samostanu v Fojnici v Bosni.

V Gajevej bukvarnici je hraničen rokopis iz prve polovice 13. stoletja, kupljen v Berolinu, ki popisuje življenje Aleksandra velikega v narodnem narečju, ki je tuji predmet mnogim narodnim pesmam. Ta zanimivi slučaj se pripisuje temu, da se je nekaj moč velikega Macedonca razširila po teh deželah. Zavoljo tega so Sloveni le-tu sem došedli sprejeli ime tega junaka v svoja narodna izročila. Jedenako je se Konstantinom, od katerega izvajajo srbski časopisci slavito ime Nema-

PODLISTEK.

O slovstvenem gibanji v Bosni.

Skoraj pet sto let je trpel velik del hrvatsko-srbskega naroda v Bosni in Hr. vodini pod turškim samosiljstvom. Kaj pomenja turško samosiljstvo z dušnega in obrazovalnega stališča, o tem ni treba obširno govoriti. Južno slovansko slovstvo je jelo hitro pešati pod turško oblastjo in ko je Turčin ugrabil biser Zvonimirove krone, prenehalo je duševno življenje popolnem v njenih deželah. Bolj nego pri vsacem drugem ljudstvu je bil duševni razvoj stare Rome odvisen od političkega in zemljepisnega položaja, ker tu sem niso segali žarki one svetline, ki je drenažno stoljetje spremenila v stoljetje obraženosti v zlato dobo umetnje in znanstva. Življenega duševnega življenja v teh deželah nikdar ni bilo, vsaj v takem zmislu ne, kakoršno je v zapadu. Razvoj v Bosni je cvetel ob času narodnih kraljev sosebno za vlade bana Kulina, ki je hrvatsko narodno pesništvo visoko častil in pa ob času kralja Stjepana Tvrđka.

Vojna je bila v Bosni stanovitna, verski boji, razmirice niso dale do tega, da bi se bilo moglo razviti duševno življenje. Ko je leta 1463. Bosna, leta 1482. pa Hr. vodina postala turška dežela, prenehalo je duševno življenje popolnem. Pri taciu raz-

mrah se ni čuditi, če je zaostalo ljudstvo v Bosni in Hr. vodini glede obraženosti in duševne olike, ter je sedaj na jako nizkej stopnji, in tem manj se je čuditi, ker Evropa, ki ima zmrzaj na jeziku človečanstva in obraženost, ni ničesar storila, da bi bila iztrgala to nadarjeno ljudstvo iz kremljev turškega zverjaka. In ker so se Bosanci še do danes ohranili, ter niso duševno poginuli, toraj se mora pripisovati nekoliko njih žilavemu življenju, ki je posebna lastnost slovanskega življenja, nekoliko pa je zasluga bosanskega franciskanskega reda in posameznih podruhu in pogumnu izvrstnemu domorodcu. Ta mrvica naobraženosti, ki jo danes nahajamo v Bosni, vsejal je red sv. Frančiska, tako so tudi vse slovstvene redi, ki se v zgodovini nahajajo v predelu hrvatsko-srbskega slovstva, dela teh zasluznih cerkvenih služabnikov.

V Bosni so se začeli verski boji ob času rečenega bana Kulina, ki je sam bil tajni krioverec, celo vladarji in škofje so se pridružili Bogomilom; tedaj poslje papeža najprej Dominikance, potem Franciskane in jednega škofa. Za vso deželo se ustanovi jedno škofijstvo se stolico pri sv. Petru in kapiteljem na Brdu, podložno višnjemu škofu sponjskemu. Ko sta višnji škofa dubrovniški in barski prosila, naj se jednemu iz mej nju izroči škofijstvo, preloži papež Aleksander II. v sredi 12. stoletja škofijstvo v Bar. Pozneje se je

Djakovar v Slavoniji ter se izročila pravica v Bosni franciskanskemu redu. Kako je ta red rabil dano mu pravico, kaže za dosta prevelika domoljubnost bosanskega ljudstva do svoje domovine in do rodnih bratov. Do nedavnega časa so imeli ti neutrudljivi boritelji tako opravilo, kakor popi v Srbiji. Oni so imeli pod turško vladajo take pravice, kakor Turki. Bili pak niso le najmočnejši steber krščanstva, vendar so tudi naročna načela in svetinja proti turškemu surovinstvu. Kolike zasluge imajo Franciskani v Bosni, kaže tudi jeden čin iz novejše hrvatske zgodovine. Ko je nesmrtni preustrojitelj hrvatskega naroda dr. Lj. Gaj razvil zastavo narodne samostojnosti in obraženosti, ko je dal na svišču prvi hrvatski časnik in ilirsko idejo sprožil, pridružili so se bosanski Franciskani prvi njegovej svetej zastavi ter so z veliko gorečnostjo doma na to delali, če tudi skrivno, da se zdržuje vse južne pokrajine pod imenom Ilirija. Ko se je v Zagrebu ustanovila prva »čitalnica« in ko je veliki učitelj hrvatskega naroda Vekoslav Babukić njeni knjigotrški zvezni na vse strani obširne Slavije raztegnol, bili so zopet bosanski Franciskani, ki so to delo v svojej ožej domovini prevzeli na ročevanje knjige, iz strahu pak se še mnogokrat niso podpisali.

Kar so storili franciskani za slovstvo, vidi se iz le-tega načrta, ki smo ga narisali v slovstvenem delovanju od najsta-

gusta. V tem času pa redno hodi naš cesar v Istri in je shod toliko verjetniši, ker ga želite oba vladarja.

Cesarjevič Rudolf je bil 12. t. m. v cesarski palači za častnega doktorja dužnjaka vseučilišča slovesno promoviran. Ob enej uri popoludne je sprejel akademškega senata deputacijo. Rektor in dekan sta cesarjeviča s kratkimi besedami pozdravila, dvorni svetovalec Miklošič pa mu je izročil diplom. Cesarjevič se je z gorkimi besedami zahvalil za odlikovanje.

Wiener Zeitung od 14. t. m. razglaša cesarski ukaz, po katerem se konzularno sodstvo v Tunisu prepriča francoskim soščem; dalje razglaša zakon od 3. junija zastran podaljšanja izjemnega sodstva v kotarkem sodnem okrožju do 24. junija 1885; potem zakon, po katerem se določuje vladi, da vzame 25 milijonov gold. na posodo.

Deželna zbornica, dalmatinski in tirolski, odpela sta se 16. t. m. V prvem je nagašal deželni namestnik, da je vladi na scru duševni in materialni napredek dežele in da bo ona deželni zbor pri tem prizadevanju najkrepkejše podpirala.

V hrvatskem deželnem zboru se je 16. t. m. sklenelo, da se deželni zbor zavaruje zoper postavljenje kraljevega komisarja, zoper vsako enostransko razlaganje nagodenega zakona in zahteva sklicanje reginalkarne deputacije, da se pritožbam konec stori. Opozicija je zapustila zbornico.

Pri volitvah v ogerski državnemu zboru je bilo izvoljenih 206 vladnih pristašev, 55 zmernih nasprotovalcev, 65 neodvisnih, 12 narodnjakov, 10 k nobene stranki spadajočih in 17 antisemitov. Vladni so pridobili 19, zgubili pa 30 sedežev, antisemiti so pridobili 8 sedežev, pa le en sedež zgubili.

Vnane dežele.

Ruski car je sprejel i na obed povabil avstrijskega majorja polka car Aleksander, Balša, ki je bil poslan, da se vdeleži pri poroki ruskega velikega kneza Sergija.

Ruski prognanci na Arhangelskem so se uprli, požigajo in delajo druge grozovitosti.

Srbska skupščina je 16. t. m. sprejela davkovsko preulogo po vladinem načrtu.

Srbsko-bolgarski razpor poravnava Bismarck, njemu so se pridružile avstrijsko-ogerska, italijanska, angleška in ruska vlada. Doseglo se je uže toliko, da je Bolgarska umaknola mejne straže od prepirne zemlje pri Bregovem.

V Rimu je začela brezbožna država cerkev skruniti. To se je godilo tri dni, 6. 7. in 8. t. m. Dovolila se je namreč tridnevna božja služba, da se prosi za odpuščanje bogokletja, s katerim so se pregresili nekateri časniki. A uže prvi dan so se pomešali v cerkvi dominikancev S. Marta sopra Minerva nekateri golobradi paglavci in mej hvalnim petjem sikali, zvižgali in tulili; pobožno ljudstvo jih je iz cerkve vrglo, a ti so se branili in eden je

njevev. Jedenako delo o Aleksandru velikem, pisano v hrvaškem jeziku, nahaja se v Roudniški knjižnici na Češkem.

Dobrovolski omenja v svojih *Institutiones linguae Slavicæ Dialecticæ* rokopisno delo iz leta 1406, govoreč o poslanstvu in delih apo. tolov, ki je posvečeno spljeteškemu vojvodju in bosanskemu starostiju Hrvatu.

To knjigo je podaril Fucciolatti pažetu Benediktu XIV. Star bosanski spomenik je iz leta 1478 grobni napis kraljice Katarine v Rimu v cerkvi Araconti. Peter Ohnmučević pisec leta 1482. »rodonosje srbskih in bosanskih kraljev«, pisano na zadnjej strani podobe kralja Matjaža, znanega slovenskej narodnej pesni, nahaja se v frančiškanskem samostanu Sutisko.

To so najstarejši spomeniki bosanskega slovstva 17. stoletja.

Prednjo bomo govorili o prvih bosanskih pisateljih, treba je, da se ozremo na pisavo in jezik onega in naslednjih časov. Bosanski jezik je najlepši in najkrepkejši, ki je služil v Izgleu srbsko hrvaškemu jeziku.

Zarad tega so Srbi za Dositeja Obadovića in Hrvati za Ljudevita Gaja sprejeli bosansko narečje v književni jezik. Če pregledamo v duhu srbsko-hrvaško slovstvo, vidimo pisatelje, ki so se pred vsemi drugimi narečji ozirali na bosansko narečje zavoljo velike gibnosti in lepot. Tako so delali Dubrovčani, in jezikoslovec 17. stoletja, Jernej Kačič, Ivan Nikolić, tako tudi pisatelja Kavdelić in Katanić.

celo necemu škofu v obraz plunil. Drugdan se je brezbožnost ponavljala, a pobaline so zopet iz cerkve vrgli. Tretji dan pa je bilo še hujše, nekoliko potepuhov se je zopet pomešalo mejljudstvo v cerkvi, drugi so se pa postavili pred hišami zunaj cerkve. Ko pa se je pel »Tantum ergo«, prihrumeli so ti v krdelu proti cerkvi, a ko so jih odgnali žandarji, začeli so toliti, kar je bilo v cerkvi pričujočim znamenje, naj začno rogoviliti. Zatulili so toraj: »Eviva Garibaldi! « Morte ai preti! (Smrt duhovnikom). V pobožnosti moteni pa so kakor bi bili zgovorjeni zaklicali: »Eviva Maria! « »Eviva religione catolica! « Mej tem pa so žandarji skrunitelje cerkvenih obredov iz cerkve tirali. — Tako počenjanje se bo nad Italijo še brido maščevalo.

Cerkve sv. Petra v Rimu je v nevarnosti. »Moniteur de Rome« poroča namreč, da je vsled naznanil angleške policeje italijanska vlada opozorila vatikan, naj dobro čuje na varnost cerkve v notranjih prostorih; vsled tega so bile straže zdatno pomnožene.

Iz Bremena se poroča, da so pri nekej ženski, ki je prišla iz Amerike, našli 4 z dinamitom napolnjene kovčuge, ki so bili namenjeni v Wiesbaden, da umoré nemškega cesarja.

Zmaga katoliške stranke pri volitvah v belgijski državnemu zboru ima velik pomen, ne le za Belgijo, temuč sploh za Evropo. Ne le, da je liberalno stranko v Belgiji zadebla enaka osoda, kakor v Avstriji, ne le, da je moralno odstopiti liberalno ministerstvo, tudi zunanjega politika se sedaj popolnoma predrugači. Belgijski liberalci so ulekli z Nemčijo, bili so veliki prijatelji Italiji ter sovražniki vatikanu, pri katerem so celo poslanstvo odpravili. Sedaj na kmilo došla katoliška stranka je vsemu temu nasprotna; ona je prijateljica Francuzom, ker vidi, da je Francoska katoliška cerkev vedno še bolj pravilna, nego Bismarck, i samo ob sebi se umeje, da so popolnem udani vatikanu in torej Italiji zelo mrzli. Da so liberalci vladno veslo zgubili, temu se prav nč ni čudit; oni so postopali prav tako, kakor avstrijski; nč se niso učili i nč pozabili; svoboda jih je bila vedno na jeziku, ali rabili so jo le za svojo stranko in za zatiranje duhovnikov. Ljudstvo pa, ki spoštuje svoje duhovnike, naveličalo se je take svobode in v prah vrglo nje malike. In to je prav, to je čisto naravno ter je moralno tako priti, ker stranka, ki zgubi pot resnice in pravice, zgubi tudi razum o zvezni dejanskega življenja in tedaj mora propasti.

Angleška poslanska zbornica je 18. t. m. zavrgla predlog, naj se samostojnim ženam podeli volilna pravica.

V Kresu na Španjškem so 14. t. m. sedem udov tajne družbe »črna roka« obesili.

Iz Egipta se poroča, da je Mahdi avstrijske misijonarje v Obeidu v nek stopl zapri i da dobivajo jedi le enkrat na dan.

To je dokaz, da vse, kar je dobro, prodere. Pisava jih je rabila od najstarejših časov pa do 17. stoletja izključljivo »bukvice«, neka razlika »cirilice«, ki pak je bila lepša, ter imela večjo jednakost med posameznimi črkami, manj pečatov in manj črk. V 17. stoletju so jeli v slovstvu rabili »latinico«, pravimo v slovstvu, ker v javnem življenju je gospodovala samo cirilica do leta 1813.

Vsa javna pisma in zapisniki so pisani do začetka tega stoletja v rečenem pisavi, zato nahajamo rokopise od 16–19 stoletja tudi v bosanskih samostanah in župniških hišah, pisane v bosanski »cirilici«. »Bukvice« niso rabili le bosanski katoličani, temuč tudi v Dalmaciji, v Slavoniji in v Srbiji, grškim pravoslavnim je rabila »cirilica« kakorščna je v cerkvenih srbskih knjigah.

Kde in kedaj so bile prve knjige tiskane z »bukvicco«, to se ne ve, največ pak jih je bilo tiskanih v Veneciji, Rimu in Trnovem. Za »latinico« je bila najbolj uneta rimska cerkev, katera ni mogla videti niti »bukvice« niti »cirilice«, zarad tega je izgubila bukvico in »Cyrilica« v našem stoletju vso veljavno. Zakaj so rabili bosanski pisatelji obe pisavi, to se ne more lahko določiti. Ali jih je pomanjkanje ciriličnih črk k temu sililo, ali pa so jih zapejali dubrovniški, dalmatinski in slavonski pisatelji, katerih spise so poznali, pisane z »latinico«. (Iz »Politike«).

Ravan.

Manjka jim obleke, pisati ne smejo nikamor i z nobenim govoriti.

V Sudaru krivi prorok vedno širi svojo moč; 12. t. m. je en otdelek njegove vojske napadel Suakin, a bil je odbit, Mahdi sam pa se je vzdignol s 36000 možmi proti Dongoli.

O padu Berber-a se v časnik »Times« 11. t. m. iz Hafse brzojavlja, da je Berber pred 12. dnevi padel upornikom v roke. Posadka se je branila, dokler je ni zmanjkal streliva; še le potem so uporniki v mesto prodri in skoraj vse vojake in prebivalce posekali. Hussein paša Kalifa, berberski poveljnik, i načelnik roda Fagara sta budo ranjena in z 50 družimi, ki so življenje otegli, ujeta. Posadke je bilo v Berberu 1800 mož. Prioveduje se, da je upornik general Emir Abdullah zbral pri Berber-u 100.000 mož, in da je bilo po padu Berber-a poslanih 30.000 Arabcev, da zapró Dongolo.

skoro posve platili gospoščinu (esonero). S onim nametom od 12%, kojega ste od više godinah udarili i kojega svi bez razlike plačamo, neumanjuje se za ništa dug provincije Istre prema cesarstvu.

Težko je razumjeti se u te tolike račune, zato ču ja samo nešto spomenuti k dokazati več iz tega, kako je odplačivanje desetine nepravedno uredjeno.

Godine 1875. dogovoren je izmedju Istre i cesarstva, da se prekida svaki račun do onda i da Istra ostaje cesarstvu dužna od desetine još četiri sto i štisnači tisočih forintov, na koje neče plačati interesa.

Za odplačivanje obligacijah, koje se loterijom digne i interesah, ima se plačati 10%, nameta na izbrane poreze ili franke. Sada se plača 12%. I mi to plačamo, ali se od onda dug provincije prema cesarstvu ni je smanjio za ništa.

Kako je to plačilo nepravedno, vidite iz istoga računa, koj nam je predložio zemaljski odbor.

U sudbenom kotaru Volosko duguju ljudi za deseteninu svega skupa: fr. 344-65, a platili su godine 1883. adicionala u ime odkupa od desetine: fr. 3191-08.

U sudbenom kotaru Krku duguju ništa, a na to ništa platili su adicionala: fr. 2635-32.

U sudbenom kotaru Cresu duguju fr. 12-03, a na tih 12 fr. 03 nč. platili su namet fr. 1629-23.

Tako je sudbenim kotarom Labinjskim, a skoro tako i sa Podgradskim, ker i ovaj je dužan samo okolo 5000 for., a plati svake godine nameta okolo polovice toga iznosa.

Govor se po Istri, piše se dapače u novine i mi to moramo čitati, da nam vidi dajete talijansku kulturo (naobraženost). Dobro! Ali onda, gospodo, ja tvrdim, da vami mi to dobro debelo plačamo, i da bi vaša opazka valjala samo onda, kad biste nam dali škole avangrdje, gde bi trebalo i onakove, kakove bi trebalo.

Zato Vam moji drugovi i ja nikako neodobravamo tega računa, več predlažem:

1. Neka se razvidi, koji mogu a koji nemogu platiti desetine u onih krajin, gdje je taj dug narasao;

2. što se zna, da nemože biti utjerano, neka se briše; a onda:

3. namet nčka se razdeli po kotarjih po logu tega, koliko je jedan kotar više ili manje dužan.

Ove opazke našega zastupnika našli su nepripravnu talijansku večinu. Dr. Petris izvršao je lievo i desno, htio je ljudem dokazati, da neplača jedan kotar za drugoga, nego da se odplačuje dug provincije prema cesarstvu sa onim nametom od 12 po sto.

Laginja olgovara, da to nije istina, jer da je Istra od godine 1875. dapače još 100.000 forintov više dužna cesarstvu, nego li onih 416.000 forintov, premda se od onda u celoj Istri pobira namet od 12% u to ime.

Dr. Amoroso htio je takodjer opravdati stvar, ali ni njemu ni pošlo za rukom, sa svim tim, da je izpričoval historiju desetine.

Predsjednik izjavlja, da nemože dati glasovati o predlogu zastupnika Laginje, jer da bi se trebalo prije s vladom dogovoriti.

Izvestitelj dr. Venier veli, da nemože ništa pridodati onomu, što je rekao i protumačio dr. Petris i dr. Amoroso, drugimi riečmi: ni on nije opravdao krivico. — Sa svim tim odobrila je vetrina obračun desetinske zaklade (fond d'esonero) za godinu 1883. i proračun iste za godinu 1885. Ali ovo pitanje o krivici, koja se dogadja celiom puku Istre, nije još zaspalo.

Napokon dr. Venier izvršuje, da je umirovjeni poslužnik zemaljski, Franjo Devonatto molil pomoč, a finančialni odbor predlaže, da se ta molbenica odbije i tako je odlučeno.

Tim je sjednica zavrnjena i buduča urečena za sredo 18. junja 1884.

Goriški.

Gorica, 15. junija.

Druga seja bila je minoli ponedeljek ob 4. uri popoldne. Ker je bilo zadostno število poslanec navzočih, otvoril dež. glavar sejo, ter prosi tajnika da prebere zapisnik prve seje, ki je bil enognalno sprejet. Deželni odbor polozil je račune za leto 1883. in proračune za leto 1885. vseh zalogov. Vsi računi se izročijo finančnemu odseku. Deželni glavar povabil g. dr. Abramata poročevalca, ki je poročal o nasvetu, naj bi se odposlala po deželnom odboru prošnja visoki vladni, da bi predložila državnemu zboru načrt postave, po kateri bi bila prosta kolekcijski in pristojbini vsa pisina in pogodbene, zadevajoče pogozdovanje Krasa po dež. postavi, ki je bila lansko leto sprejet.

Dr. vitez Tonkli predlaže, naj se voli razen finančnega tudi petičijski in pravni odsek, ker uategneta tudi ta odsek vzbudi potrebu gradiča. Predlog se sprejme in na to se volijo odsek: V finančni odsek so bili izvoljeni ti le oslanci: Viljem pl. Ritter predsednik, župan dr. Maurovič, dr. vitez Tonkli, Ivan Gosser, Andrej Ko-

cijancič, dr. Al. Rojc in dr. Verzegnassi. — V petički odsek: Anton de Dottori predsednik, Evgen baron Ritter, Jožef Ivančič, Ignacij Kovačič, Rajmund Mahorčič, Matija Jonko in Del Torre. — V pravnih odsek: dr. vitez Pajer predsednik, dr. Abram, dr. Verzegnassi, dr. Miklavž Tonkli, Franc Povše, Benardelli de Dottori. Nato je bila druga seja zaključena.

DOPISI.

Barkola. 16. junija. — Izmej vseh procesij Sv. Rešn. Telesa v okolici se more gotovo barkovljanska prva imenovati. I to posebno največ zavoljo lepega reda. V nedeljo 15. t. m. je bila procesija (opasilo) v Barkovljiju. Za procesijo se je napravljalo i spletalo uže kake tri dni poprep. Kakor vsako leto, tako so i letos imeli ribiči blizu luke svoj lastni altar. I povsod je bilo vse v zastavah. Sv. mašo v procesiji je služil č. g. Černe z asistenco dveh družin g. župnikov. Posebno lepo je bilo videti ženski spol ves v narodnej prazničnej obliku. Kot zastopnika mesta sta bila dva gospoda z magistratu i governer Visentini a la teater p. n. Godila je še precej dobro domaća godba. Sploh vse je bilo v najlepšem redu.

Oboki železne ceste, skoz katere procesija gre, bili so vsi z raznimi zastavami, cveticami i zelenjem odiceni. Vmes imenovanih zastav pa je imela časte plapolati slovenska trobojnica z grbom vojvodine Kranjske. Za to gre čast č. g. Luki Pertotu, posestniku iz Barkovljija. On sam je namreč omenjeno narodno novo zastavo kupil. Vsa čast gre pa tudi za to gospodu Luki, da se je zdaj popolnoma spreobrnol. In to zato, ker je omenjeni gospod v zadnjem volitvi za Cesara — glasoval. Pa kaj Cesare! Zdaj naj gre rakom živžgat, i saj je tudi svoje posestvo (ladjedelnico) v Barkoli prodal. Barkoljanskega capovilla se tudi gospod Luka ni bil, ko je slovensko zastavo kupil. Saj zna sam, da more capovilla malo ukazati. Po našem menenju namreč celo oni ljudje, ki čevlje blikajo, več plačila na leto dobivajo, nego naš capovilla. Ker je zdaj Cesare, kakor sem omenil, svoje posestvo v Barkoli prodal, zgubi kmalu svoj upliv na ljudstvo. Saj vidimo dovolj iz tega po g. Luki Pertot-u. Pri zadnjih volitvah je bil Cesarjev agitator, zdaj si je pa sam novo lepo narodno zastavo kupil. Iz tega se vidi, da je omenjeni g. L., po domače Pendia, spoznal, kaj je sprava in mu opak. Zatoraj mu še enkrat izrekamo zavoljo tega srčno hvalo.

Narodni Barkovljani.

Z Dutovljanske občine. 12. junija. — Mej vedetljivo županovanjem g. A. Stoka je naša občina slovela, kakor ena najprvih, kar se tiče njenega reda, osnovano se je mnogo koristnega, ljudstvo v vseh treh vasih oddelka naše občine je bilo složno, napredovala je občina, bodisi v narodnosti, kmetijstvu, ali družnih obzirih. Da je temu res, priča nam to, da je bil g. A. Stok odlikovan s zlatim križem od Nj. veldanstva.

Zdaj pa, žali Bog! vse je nasprotno, nastal je velik nered, ter nam preti propad. V zadnjem dopisu iz naše občine je bilo omenjeno, da se je pri nas zaprljalo mnogo pašnika. Zdaj pa smo iz gotovega vira izvedeli, da je vzrok temu sam g. župan And. Lah, ki je to provzročil brez sklepa občinskih mož, vsled česar je ljudstvo tako nevoljno, da mu misli narediti nezaupnico. — Se bolj pa nas vzemirja to, da je občina z občinskim davkom zastala, vsled česar je c. kr. davkarja občinska posestva zarubila, in vendar bi se bil davek lečko platil, ker občina ima nad 400 gl. dohodka, in občinari so tudi za davek denar zložili. Tudi eden občinskih starešin misli odstopiti, ker je značajen ter noče delati za nered. Upamo, da ta opomin kaj pripomore, ker sam g. župan lahko vidi, da vse propademo, če tako dalje pojde. Imamo tudi več mož v občini, ki bi bili sposobni ohraniti mir i red v občini, in prišel bi bil drug na županov sedež, da ni b. na poti agent, ki je vabil ljudi, da so mu glasove prodajali, ter s tem provzročili škodo sebi in občini.

Lehko bi navedli še večje napake, a vendar sklepamo s temi ter želimo, da bi občinstvo prišlo k boljšemu spoznanju! Letina kaže pri nas še precej dobro, posebno žita so lepa. Na binkoštno nedelo, proti večeru je splezal nek kmet iz Dutovljana na črešnjevo drevo, da zavžije sladaskih črešen; a nesreča ga doleti, veja se pod njim ulomi in on pada raz tebela dva sežnja visoko ter na tleh obleži; pozneje ga prinešo na dom, a drugi dan, previden z sakramenti za umirajoče, zdahne svojo dušo.

Rajniki je bil marljiv kmet, zapustil je 3 otroke in žalujčo vdovo.

Več občinarjev.

Iz Ospo. 14. junija. — Srečen in vesel dan je bil včeraj za Ospo. Obiskoval je nas milostivi vladika gosp. J. Glavinca ob 4. popoldne. Srčno ga je ljudstvo sprejelo ker se je v mnogobrojnjem številu

zbralo, žečeče gledati v mili obraz svojega viškega pastirja, ter sprejeti sveti blagov. Veselje je bilo brati na obličju občinstvu, ki si je v čast štelo, da ima nekoliko čisa v svoji sreci preljubljenega gospoda škofa.

Osapski farani so vrli katoličani in jim je v hvaležnem spominu vsak, kdor jim je kazal ljubezen. Saj oni tudi ne zahtevajo družega, nego da se z njimi v ljubezni občinstvo. Priča so novi zvonovi. Le par besedi je bilo treba, pa so bili zadowoljni toliko stotakov žrtvovati. Toraj slava takim možem. Oni se trdo drže stare vere, starih običajev. Dosti zdravega jedra je v tem narodu in marsikaj bi se dalo izkoristiti, ko bi le polovico rodoljubnih votiteljev, kakor so v Dolini, imeli.

Toraj na delo vi, ki ste v prvej vrsti poklicani za narod kaj žrtvovati, in katerim mora biti sreča svojega naroda pri srcu.

Rodoljub.

Domače in razne vesti.

Cestitke koparskim volitem. Iz Stinjana je došla ta-le čestitka:

Rodoljubivim Izbornikom koparskog političkog kotara! Zagradalo jato crnini gavranah nad Vašim kotarom, nebi li razneslo što je rodoljubni mar mukom posakupio; ali — jato prošlo kako došlo! Probudjena narodna svjet, tvri značaj, nepodmitljivi ljudi obranili su kotar. Blago si ga njemu kod takih izbornikov. Čestitamo! Živili! (Podpisi).

Imenovanje. Minister notranjih opravil je imenoval v Korminu nastavljenega policijskega komisarja Aleksandra Seidel v višjim nadzornikom tržaške varstvene straže in policijskega koncepnista Kristofa Busich policijskim komisarjem v stanu tržaškega policijskega vodstva.

Slovanska čitalnica v Trstu napravi v soboto 21. t. m. veliko veselico, da tako prav slovensko odpre nove svoje prostore v «Monte verde». V ta namen je odbor povabil vse prvo gospodo tržaško, namestnika, dvorne sveslovalce, predsednike raznih uradov, prve trgovce itd. Vrt bode krasno razsvitljen, na vrtu bode pel modan pevski zbor in godek bode najboljši tržaški orkester; v okrašenej dvorani pa bo le ples. — Nadejati se je krasnega večera. Zato pa uže naprej čestitamo marljivemu in pogumnoemu odboru.

Tržaški Sokol je zabeležil 15. dan meseca junija kot dan nove zmage. Priletel je v prijazno Katinaro, ki je še vedno lepo okrašena in odicena vsled zadnjih slovesnosti, ki so dobrosrčno ljudstvo tako navdušile, da se mu še zdaj radost na obrazih bere. Sokola je čakala velika množica pri vhodu na cesto, zbrana je bila skoraj vsa vas; pa tudi iz drugih krajov, posebno iz Trsta je došlo mnogo rodoljubov. Godci so mu šli naproti ter ga priveli s krepko donečo. «Naprej zastava Slove!» Ljudstvo mu je zaorilo. Živilo in sine o sebi reči: Veni, vidi, vici. Prva pot mu je bila v cerkev, iz cerkve je korakal pred farovom in tu pozdravil čest. g. župnika Rogoča, vrlega našega rodoljuba, moža, česar zasluge za katinarsko cerkev so neizbrisljive. Od tod se je napotil pred gostilnico, spremjan od brhkih katinarskih deklet in obile množice. Zdaj pa se je pričelo prav domače veselje, katerega najmanjša meglica ni kallia, vse je bilo židane volje, nazdravilo se je najprej gosp. župniku in Katinarcem, ki so v lepej vzajemnosti in slogi toliko žrtvovali za svoje svetišče, švigale so zdravice, zvenele čaše, razlagale so pesmi katinarskih in tržaških pevcev, sukali so se Sokoli z brhkimi deklicami, bil je lep večer. — Dva žandarja sta sicer zvesto spremljala rudeče košulje in se kar od njih ne umaknola, ker paziti sta morala na red, a sama pač pritrdirta, da tu ni bilo nobene nevarnosti, tudi vsled tega ne, ker je bil bazovski okrajni glavar, moder gospod, toliko skrben, da je prevedal govore ad majorem gloriam tržaškega magistrata. Pa nič za to, ker dan se je bil takrat uže nagnol in odpotovali smo v Trst skoz prijazno Lonjero, kjer smo se nekoliko pomudili. Tudi tu je bil Sokol lepo sprejet, ko bi trenol, zgrnolo se je polno ljudstva okolu njega ter bilo preserčno veselje in radovanje.

Odbor delalskega podpredstavnika je izdal posebno okrožnico do vseh udov, v katerej okrožnici syari nekateri ude, naj ne delajo zdražbe v društvu in naj ne nasprotujejo potrebnim in legalnim sklepom odbora. Okrožnica je pisana v mirnem, a odločnem zmislu. — Priporočamo vsem udom omenjenega društva, naj jo pazljivo prečitajo.

Delalsko podporno društvo napravi, kakor je uže naznanjeno, izlet v Gorico s posebnim vlakom, ki odide ob 6^{ti}, uri zjutraj iz Trsta in se zopet vrne v Trst točno o polunoči. Na vlaku, katerega hlapom bo okrašen, bode vsa veteranska godba in močan pevski zbor. Odbor ženskega oddeča bode nesel se seboj krasen trak, ki stane f. 125; ta trak podarijo odbornice zastavi goriškega bratskega društva. Lepo bi bilo, da bi tudi naš vrli «Sokol» množično vdelžil se prelepje slavnosti. — V

Gorici goste sprejme goriško bralno in podporno društvo na postaji. Preskrbi se tudi, da bodo izletavci dobro postreženi in po nizkej ceni. — Vožnja z vlakom v Gorico in nazaj stane v II. razredu f. 180, v III. razredu f. 120. Vsak deležnik pa je naročen, da plača 10 do 20 soldov najmanj za godbo. Vozni listi se dobivajo od dnevnih počasnih v uradu društva, Corsia Stadion št. 11, v prodajalnici g. Fr. Žitka v Corsia Stadion št. 1, potem v Tržaškej čitalnici (Monte verde), v kavarni Comercio in pri mnogih društvenih poverjencih. — Obširni program izleta in program slavnosti v Gorici prinesemo ker sneje.

Nova hiša podrt. — Vtorek opoldne se je v via Istituto podrla hiša, ki je bila sezidana do četrtega nadstropja in le strebe še manjkalo. Še velika sreča je, da so delavci skoraj vsi uže delo zapustili in tako sta le dva delavca budo poškodovana, eden ima nogo dvakrat zlomljeno, drugi je pa nevarno na glavi ranjen, tudi neka ženska je nekoliko poškodovana. Zidanje je vodil polir Mosetig, katerega je vsled nesreča policija zaprla. Hiša v Trstu zidajo tako hitro in s površno pažljivostjo; Bog nas varuj potres! Pozneje smo zvedeli iz popolnoma zanesljivega vira, da je magistratova stavbena komisija nedavno zidanje ogledala, pa ni našla nobenega pomislka zoper to; po tem takem bi se moralu tudi zoper to komisijo preiskava uvesti.

Tržaške novosti:

Vreme. V ponedelek smo imeli v Trstu v juniju nenavadno vreme; ves dan mrzel dež z burjo, tako, da je moral vsakde, kdor se ni hotel prehlatiti, bleči zopet zimsko sukno, uže par mesev odloženo. Videli smo od daleč Koroško in Kranjsko gorovje v belej obleki in Sežanci nam pravijo, da so v ponedelek došli v Sežano razni vlaki, na katerih je bila snežna odeja. — Čudno to vreme v tem času! Skočovalo je gotovo mnogo poljskim predelkom, posebno pa trti. — Ker se je pa zdaj vremeno, nadejati se je, da ostane lepo vreme odslej stanovitno, — saj pa lepega vremena silno potrebujemo iz zdravstvenih in gospodarskih obzirov.

Mestna ženska pripravnica italijanska za odgojo učiteljev, ki se je pred par leti odpravila, zopet se uvede s prihodnjim šolskim tečajem. to je z 16. septembrom. **Oplejanje mesta.** Mestna delegacija je sklenila, da zagradi veliki prostor pred mestno bolnico z lepo železno ograjo.

Zopet hrvaški paviljon. Znano je, da naši mestni odjetje niso hoteli prevzeti hrvaškega paviljona od družbe za oplejanje Trsta samo zato, ker je hrvaški, to je slovenski. — Delegacija je sicer poročila, da bi mesto imelo preveč troškov, ako bi hotel paviljon prestaviti na drugo mesto, zato da se protivi daru; a to je bila le preteza. Zdaj pa društvo za oplejanje misli na to, da oni paviljon prestavi ali v novo luko, ali k lovecu, ali pa v takozvanem Serpentino; na nobeni način noče dati iridentovskim junakom veselico, da paviljon zgine iz Trsta. — All ta dogodba kaže, kako zagrizzli so nekateri naši lahoni; hrvaškega paviljona, ki je prava arhitektionička dika, umetno delo, nočejo gledati iz same zagrizzlosti, iznašli so menda uže iridentovsko umetnost! Kedor seje veter, žel hode vihar, in tega se nadejamo.

Nesreča. V nedeljo v noči je padel v morje z mola S. Carlo 70 letni delalec Josip Mozetič — Ribiči so še živega potegnoli iz morja, a ker ga je tresla huda mrzlica, morali so ga peljati v bolnico. — Prav tako je v nedeljo padel 11 letni Anđel Fadut na bregu Sanitā v morje, pa so ga piloti rešili. — Zidar Franc Kozulič, ki je delal prav pri onej hiši v Via dell'Istituto, ki se je včeraj podrla, padel je v ponedelek s tretjega nastropja na ulico in se tako močno poškodoval, da težko več ozdravi. Odpeljali so ga precej v bolnico. — 84 letni Jožef Detić se je dal vsled boleznosti v ponedelek prenesti v bolnico v nosilnici, v katerej je mej potjo mirno za večno zaspal, namesto v bolnico, nesli ga potem precej v Sv. Justu.

Samomori. Včeraj zjutraj so potegnoli pri Sv. Jerneju na suho truplo utonjenega uradnika Franca Martini-ja, 50 letnega moža; pravijo, da je sam skočil v morje vsled slabih finančnih razmer. Poleg romantičke je tudi morje menda zapestjivo za samomorilce. — 23. letna Šivilja Eliza Samero si je v ponedelek na molu Sv. Andreja najprej prerezala žile, potem pa skočila v morje. Vesljariji neke Lloydove barke so jo zagledali na površju morja; približajo se je in najdejo, da je uže mrtva, izvlekl so jo potem na suho in policijska komisija jo je ukazala prenesti v mrtvašnico k Sv. Justu. — Na omenjenem molu pa je nek ribič videl zraven ženskega klobuka in solnčnika, tudi možki klobuk, cilinder, in moški solnčnik. — Sodi se vsled tega, da se je tam na molu izvršil zadnji odstavek kačega romana, da sta se najbrže kaka Romeo in Julija skupaj vrgla smrti v naročje, da se je moški najbrže v morju skesal in splaval zopet na suho. To so nastopki literatur, katero Širijo mej mladino nekaterje ljudske biblioteke tržaške in pa sploh

romantično živenje naših šivilij in mladih škartocev.

Požari. Včeraj popoldne ob 5. uri je vstal velik ogenj v magazinu vreč g. Naschitz-a v Via Carintia št. 16. — Vatrogasci so bili hitro na mestu in so požar ustavili predno je mogel dalje seči. Neka delalka je pustila luč na vrečah, luč se je prebrnola in vreča, katerih je v magazinu na tisoče, začele so goreti. Škoda je nekaj nad 1000 gl. — Prav v tistem času je vstal ogenj podstrešjem hiše št. 1 v Androna del'Olmo, v stanovanju nekega F. Schein. Tudi tam so bili vatrogasci hitro pri rokab, in so ogenj zadušili še predno se je mogel razširiti.

Društvo Avstrija napravi 24. t. m. v vrhu «Mondo nuovo» veliko svečanost z godbo in umetljivimi ognji. Ako bi vreme bilo neugodno, preloži se veselica na dan 1. julija.

Bitev na morji pred Trstom bomo gledali danes teden. Vtorek 24. t. m. pride pred Trst c. k. eskadra in ostane in do četrtega 25. t. m. V sredo 25. bo velika manovra, v boji hode sedem bojnih ladij in enoliko torpednic. Ta jako zanimljiva morska bitev gotovo privabi iz vseh krajev mnogo ljudstva, da vidi to redko prikazan.

Prisv. Ivana v tržaškej okolici bode dne 24. t. m., na dan sv. Ivana, cerkvenega patrona, velika slavnost: blagovnovega vegega velenega zvona ob 9. uri zjutraj. V nedeljo potem, 29. t. m. pa bode navadna procesija. Nadejati se je, da obe slavnosti obišče tudi mnogo Tržačanov.

Izpred porotne sodnije 14. t. m. je bila obravnavna proti onemu Jakopu De Franceschi iz Trsta, 48. letnemu fakinu, ki je 20. aprila svojo poprejšnjo ljubico Rozo Radič, uže starikasto žensko, v postejti z nožem zakljal k ljubu kričaju devnih majhnih otrok, ki sta ležala zraven matere in brambi nekega družega fakina. Cavalieri po imenu, katerega je tudi nevarno ranil. — Umoril jo je, ker ga ni hotel več imeti zraven sebe. Živeti je hotel načrta ta sprideti človek na rameni omenjene ženske, čemur se je ona protivila. — Po zaslišanju prič so se porotniki prepričali, da je bil umor premišljen in so ga torej krivega spoznali premišljene

jivno pokazala. Ni še nam znani vzrok te prepovedi, a gospod krajni glavar uže več, zakaj je to storil.

Toča je ta dan v mnogih krajih, posebno okolo Izole. Vizinade, Pirana močno padala in napravila veliko škode, posebno vinskemu prijatelju. — Istrani se boje, da bodo imeli letos malo vina. — Kakor nam poročajo s Krasa je toča sinoči na doljenjem Krasu, okolo Komna, Sute, Temnice, Vojščice in še po drugih krajih napravila veliko škode, ker je še danes zjutraj na visoko ležala po polju.

Velika nesreča v Košani pri Sv. Petru.

Vtorek 10. t. m. se je v zgornji Košani pripeljal strašna nesreča. Franjo Železnik, posestnik, imel je neko jamo pod podom. Ker je lansko jesen repa, korenje, krompir še precej dobro obrodil, bila mu je toraj jama premajhna, sklenoi je toraj, to luknjo nekoliko povečati. Ker pa ni mogel zaradi poda kopala navadno zdigavljati, kopal je kleče vedno bolj podzemljo, češ, da se zemlja sama odvezne ko bode zadosti spodluknjana, in res se je to še prezgodaj spoplnilo. — Velikanski kos suhe zemlje se odvezne in ga podere poi težo na tla ter mu tako nesrečno pomčka truplo, da ni nič več goroviti mogel, in vsled tega drugi dan umrl, zapustivši ženo s šestimi ne doraslimi otroci. Bodite previdni pri kopanji enakih jam.

Pozitajska jama, kakor nam poročeno osokrbištvo, odprta bode meji letno sezono (od 1. maja do 1. oktobra) pri električni razsvetljavi vsak dan ob 10%, ura dopoludne in bode znašala vstopnina 2 gold. za celo. Razen tega pa se tudi vse leto ob vsakej uri potnevi in ponoči po volji obiskalcev z svečami ali elektriko razsvetljena po določenem tarifu odpre.

Umrila sta te dni na Dunaju dva imenita moža; eden je na Krasu dobro poznani feldzeugmeister grof Grüne, nekdanji največji mogočnejši na dvoru in najviši konuh cesarja, ki je kot tak večkrat prebival v Lipici na Krasu in v Prestranku in je bil poznan kakor joko stroj, a s kmetom vendar dobrobitljiv gospod. — Drugi je feldzeugmeister baron Vlasits, ki je bil eden najboljših avstrijskih strategov.

Slovensko društvo za spodnjo Štajersko je imelo v nedeljo, 8. t. m. javni občni zbor pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Gosp. dr. Radaj je poročal o delovanju slovenskih poslancev v dež. zboru Štajerskem ter dokazal, da so ti poslanci storili svojo dolžnost. Zaključil je svoj govor z nasvetom: »volite domače ljudi, nikdar tujcev, volite je Slovence.« — (Volitve na Štajerskem se bodo v kratkem vršile.) Govorili so nekateri govorniki o raznih gospodarskih potrebah, gospod Ivan Dečko je nadalje predlagal to le: »Zbrani Slovenci protištejmo zoper postopanje deželnega odbornika g. pl. Schreinerja, ki je pri zborovanju neučinkovito »Schulverein« pozdravljalo to društvo v imeni deželi; pomembno protestuje, zoper trditev, da bi Slovenci imeli simpatije za to društvo, da bi ga smatrali »ohraniteljem države« in patriotskim; oti svojih poslancev pričakujemo, da bodo energično zavarovali se tacemu početju v imeni tretjine dežele, v imenu slovenske Štajerske.«

Konečno je poročal drž. poslanec, vrlj. g. Božidar Raič o svojem delovanju v drž. zboru, omenil je deputacije Štajerskih drž. poslancev pri grofu Tauffenu, kateri je zagotovil, da se ne bodo več nastavljali po zdoljenjem Štajerskem slovenščine nezmožni uradniki. Govornik pa je končno poudarjal, da morajo Štajerski Slovenci pri vsaki priliki, in na vso moč zahtevati, da se južna Štajerska administrativno loči od nemške Štajerske. Tako je prav!

Due parole agli operai. se zove brošura, ki je te dni izšla v »Novej tiskarni« in je namenjena delalcem. Spisal in založil A. Curiel. stane 20 soldov.

Rajna cesarica Marija Ana je zapustila za zgradbo cerkve v Smihovem 21. 00 gold., prškej stolnej cerkvi pa je zapustila krasno zlato rožo, katero je daroval papež v letu 1881. in bolnišnici Elizabetink v Pragi 143.000 gol. papirnate rente.

Nesreča. V mestu Fatuš na Ruskem je bil 20. maja t. l. somen, na kateri je prišlo vliko ljudstva. Prišlo je tudi neko jahaško društvo, ki je postavilo jahalnico na kolih z razpetim platnom. K predstavi zvečer je prišlo polno ljudi, a vstal je hud vihar, porušil cirkus, padli so koli, svetilnice, platno it. t. c. na ljudstvo in konjekter postal neizrečen strah; več ljudi je bilo zmečkanih in poškodovanih. — Na otoku Kišem v priškem morju je bil 19. maja zelo hud potres, vsled katerega je 200 ljudi zgubilo življenje.

Prekop ozims Panama kako naglo napreduje. Iz začetka so bile velike ovire in se je bilo batiti, da podjetje zastane. Zdaj pa je to vse drugače. Zdaj dela uže 15000 delavcev na vseh oddelkih od atlantskega do tihega morja v daljavi 74 kilo-

metrov. Vsak mesec se skopije 2%, miljona kub. metrov zemlje, tedaj na leto 25 milijonov kubičnih metrov. Čestilni stroji so občudovanji vredni, posamezne počedajo do 4000 kubičnih metrov zemlje na dan. A tudi ameriška vlad je podjetje na vso moč podpira. Zaradi žiča, naselbine delavcev, stanovanja uradnikov, učencev, gostilnic, bolnišnic, vse je lepo zidano in izvrsto oskrbovano. Leskaps, ki je tu na temu podjetju duša, kakor je bil sneškemu prekopu, za gotovo pričakuje, da bo v štirih letih izvišen prekop, ki hodi za trgovino neizmerno važen.

Javna zahvala.

Vsem tistim p. n., kateri so za omislitev spominske plošče rajencu Matiji Vrtovcu kaj darovali, kakor tudi vsem tistim p. n., kateri so k slavnosti razkritja spominske plošče bodi si v čem koli kaj doprinesli; izrekam po tej poti, v imenu vsega osnovnega odbora za omislitev spominske plošče in dotočne slavnosti najtoplješo zahvalo.

Na Slapu dne 16. junija 1884.

R. Deleš, načelnik osnovnega odbora.

Gospod G. B., sotrudnik »Jurija s pušo« v Trstu. Podpisano predsednično vročeno Vas s tem zadnjikrat pozivlja da položite in izročite račune in denar polit. društva »Edinost« najdalje do sobote.

Trst, 18. junija 1884.

Za predsedništvo pol. društva »Edinost«.

M. Mandić, podpredsednik.

Popravek. Zadnjem zahvali v št. 47. »Edinosti« imam še pristaviti, da se zahvaljujem ne le občinarem Katinarskim, temveč tudi vsem onim gospodarjem, ki spadajo pod Katinarsko cerkev.

Luka Pečar, zidarski mojster in izvedenec.

Tržno poročilo.

Kava. — Iz Amerike dohajajo poročila o vedno živahnejši kupljiji in vedno viših cenah; vsled tega je tudi naš trg tako rezerviran in so cene soper postalne jako trdne. — **Sladkor** — malo obrajtan, kupčija mlahova, cene šibke, nazadajoče.

Sadje — popolnoma zanemarjene, cene tako šibke.

Olije — cene se vzdržujejo k ljubu pojemljajočej kupljiji.

Petrolje — se vzdržuje trdno na gl. 9 $\frac{1}{4}$ do gl. 10.

Domači pridelki. — Malo pršanja po fižoli, po maslu pa nekoliko boljše, cena masla je gl. 88 do gl. 97 za dobro, naravno blago.

Zito. — Tendenca za više cene, poskodela je zdatno cena koruze.

Seno — dobro obrajtano, dobro konjsko velja gl. 1.40 do gl. 1.75.

Borsnopo ročilo.

Tendenca borse nedoločena, malo prometa, kurzi za poznanje niži.

Dunajska Borsa

dne 17. junija

Enotni drž. dold v bankovcih 80 gld 40 kr. Enotni drž. dolg v srebru 81 » 80 » Zlata renta 102 » 10 » 5%, avst. renta 95 » 70 » Delnice narodne banke 858 » — » Kreditne delnice 308 » 60 » London 10 lir sterlin 121 » 90 » Napoleon 9 » 67 » C. kr. cekini 5 » 76 » 100 državnih mark 59 » 50 »

Javne dražbe.

V Trstu dne 30. junija, 19. julija in 21. avgusta t. l. deli posestva v doljenji Črholi po ranji. Barnabu Almerigotti, cenjeni gl. 1769 25. dne 24. junija t. l. v Rocolu posestva Janeza Tomplinza, dne 26. junija t. l. v doljenji Sv. Mar. Magdaleni tretjina Jožef Ferlugevoga posestva. V Kopru dne 28. junija, 1. avgusta in 3. septembra t. l. na gl. 735.30 cenjena posestva Ožboltu Deana. V Sežani dne 7. julija, 7. avgusta in 10. septembra t. l. na gl. 5020 cenjena Jožef Grm-kova posestva. V Šentjurju dne 25. junija, 25. julija in 25. avgusta t. l. na gl. 1486.95 cenjena hiša bratov Berdušev. V Krimu dne 28. junija, 26. julija in 23. avgusta t. l. na gl. 751.76 cenjena zemljišča Terezije Lupinove. V Cresu na otoku Cres (Cherso) dne 8. julija, 8. avgusta in 9. septembra t. l. na gl. 147 — cenjena Anton Sobličeva posestva.

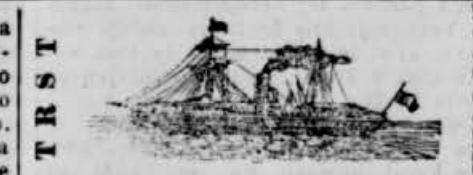
Razpis služeb.

V tem okraju ste razpisani službi učiteljev-voditeljev na enorazrednicah v Otaležu in na Grahovem za definitivno nastavljenje z dohodki po postavi 10. marca 1870 in 4. marca 1879. — 1—2

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti je vložiti do konca meseca julija t. l. po predstavljenih oblastnih.

V Tominu, 13. junija 1884.

C. K. okrajni šolski svet.

Medjunarodna linija

iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in v sprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo potrešbo.

V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parnik »East Anglia«, 3400 ton, v 5. dan julija. Parnik »Germania«, 4200 ton, v 20. dan julija.

Popotniki naj se obrnejo na

J. Terkuile,

generalnega pasažnega agenta.

Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale

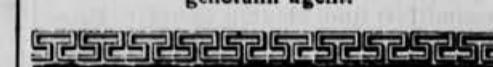
v TRSTU.

Kajuta za potnike 200 gld. Vmesni krov 60 gld.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na

Emiliano d' Ant. Poglayen,

generalni agent.

V vertovini pri Ajdovščini. Žago, mljin in stopne za čreslo in za ječmen, kakor tudi dotočni vrti okoli mlina z vinogradom se dajo v najem s 1. avgustom. Pogoji se zvedo pri podpisnemu.

Jožef Živic v Skopem

3—3 (posta Dutovlje).

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsakega zneska vsak dan v tednu, razen praznikov, in sicer od 9. ure do 12. ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice . 3%.

Plačuje v tork, petek, soboto od 9. do 12. ure opoludne. Zneske do 50 gld. prav precej, zneske od 50 naprej do 100 gld. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gld. z odpovedjo 3 dni, čez 1000 gld. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po 3%.

Posuje na državne papirje avstrijske do 1000 gld. po 4%.

više zneske v tekočem računu po 4%.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru.

Trst, 24. marca 1883.

The Singer Manufacturing & C.

New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar

dobi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj.

in to brez povlošanja cene.

Poročilo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno

G. NEIDLINGER,

generalni agent 13—9

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr.

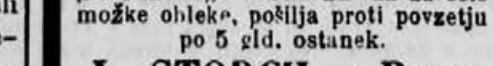
5000 ostankov sukna

(3—4 metre), v vseh barvah za cele možne oblike, pošilja proti povzetju po 5 gld. ostanek.

L. STORCH v Brnu

tvarina (sukno), koja se nebi dopadala, more

12—2 se zamenjati.

3000 ostankov preprog

(10—12 metrov) pošil